

Діана ПРИСЯЖНЮК

Науковий керівник

канд. екон. наук, доцент Мазур В. С.

Тернопільський національний

економічний університет

РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ – МЕТОД ПРОЦЕСНОГО УПРАВЛІННЯ

Досліджуючи розвиток промисловості в умовах політичної, соціальної та економічної нестабільності, все більше стає зрозумілим те, що настав час внесення змін у систему управління. Адже сьогодні відслідковується застаріла, недосконала система управління підприємствами, яка неадаптована до вимог ринкової економіки. За таких умов все більшої актуальності набуває процесний підхід до управління підприємствами.

Як відомо, «процесне управління» або «управління за процесами» є альтернативою функціональному управлінню, основою якого є знамените «управління за цілями» П. Друкера [1, с. 124]. Основна відмінність процесного управління від функціонального полягає в тому, що виділяється поняття «бізнес-процес» як послідовність дій, яка спрямована на досягнення кінцевого, вимірюваного і конкретного результату.

На сьогодні можна зустріти декілька розумінь процесного підходу до управління. Серед них можна виділити розуміння, яке базується на системному розгляді діяльності підприємства як сукупності процесів та розробки системи управління процесами. Це розуміння процесного підходу ґрунтується на визначенні процесного та системного підходу стосовно підприємства, визначенні бізнес-процесу підприємства та системи взаємопов'язаних процесів, а також на розумінні кроків, необхідних для впровадження процесного підходу [2, с. 70].

В будь-якому розумінні процесного управління основоположним і визначальним моментом підвищення ефективності управління є управління бізнес-процесом в напрямку його вдосконалення [3, с. 185].

Можна виділити два підходи до управління бізнес-процесами. Перший передбачає вдосконалення існуючих бізнес-процесів, а другий – перепроектування бізнес-процесів та їх реінжиніринг. Вдосконалення бізнес-процесів може призвести до помітного поліпшення, проте все ж таки скласти лише приріст стосовно існуючого рівня ведення бізнесу. На противагу даному вдосконаленню перепроектування процесів, зокрема, реінжиніринг, передбачає здійснення радикальних, докорінних змін. Це може означати перебудову як окремих процесів, так і підприємства в цілому, а також взаємовідносин із постачальниками і споживачами [3, с. 186].

Розвиток місії і стратегії передбачає розробку стратегічного плану (плану трансформації), у якому визначаються основні «фішки», тобто ті результати, яких необхідно досягти. При цьому основними пунктами плану є: культура підприємства (норми, положення, цінності людей, залучених у бізнес-процеси); організація бізнес-процесів (послідовність дій, що трансформують ресурси в результати, задаючи напрямок підприємства, створюючи ресурси для його функціонування і додаткової вартості споживачу); технології (забезпечення ефективного функціонування бізнес-процесів). Мета створення бізнес-культури на підприємстві полягає в тому, щоб сформувати культуру, яка буде спроможна

підтримувати процес трансформації, певний рівень знань, мотивації, здібностей персоналу [4, с.128].

Концепція вдосконалення бізнес-процесів ґрунтується на чотирьох підходах. Серед них можна виділити методику швидкого аналізу рішень, бенчмаркінг, перепроєктування та реінжиніринг бізнес-процесів [3, с. 188].

Реінжиніринг бізнес-процесів є найбільш радикальним з усіх чотирьох підходів до вдосконалення бізнес-процесів. Такий підхід забезпечує свіжий погляд на цілі процесу та повністю ігнорує існуючий процес та структуру підприємства, тобто все починається заново, так би мовити «з нуля» [3, с. 192].

Основоположниками концепції реінжинірингу вважаються американські фахівці М. Хаммер та Дж. Чампі. Вони визначають реінжиніринг бізнес-процесів як фундаментальне переосмислення та радикальне перепроєктування бізнес-процесів для досягнення істотних поліпшень в таких ключових для сучасного бізнесу показниках результативності як витрати, якість, рівень обслуговування та оперативність [5, с. 56].

На думку О. Виноградової, «Реінжиніринг бізнес-процесів – це науково-практичний підхід до здійснення кардинальних змін бізнес-процесів підприємства з метою значного підвищення рівня його конкурентоспроможності» [6, с. 37].

Основною метою реінжинірингу є гнучке і оперативне пристосування до очікуваних змін потреб споживачів, відповідну зміну стратегії, технології, організації виробництва та управління на основі побудови ефективної системи бізнес-процесів. Концепція реінжинірингу довела свою ефективність при реалізації в таких відомих світових лідерах, як IBM, Ford, Intel та Kodak [5, с. 61].

Таким чином, з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства повинні активно використовувати процесний підхід, який вже давно довів свою ефективність в розвинених країнах. Український ринок перебуває лише на початковому етапі розвитку цих процесів. Проте, варто більше уваги зосередити на покращенні бізнес-процесів, адже звичні для всіх організаційні структури управління дуже часто відстрочують розвиток підприємства через недоліки в системі управління, зокрема, через втрату самого дорогого ресурсу сьогодення – часу, адже якщо втрачається час, то втрачаються і можливості.

Список використаних джерел

1. Друкер П. *Практика менеджмента: учебное пособие* / П. Друкер. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2009. – 400 с.
2. Шейн Л. *Реинжиниринг бизнес-процессов: модное лекарство? // Управление компанией.* – 2002. – № 6. – С. 68-74.
3. Абдикеев Н. М. *Реинжиниринг бизнес-процессов : учебник* / Н. М. Абдикеев, Т. П. Данько, С. В. Ильдеменов, А. Д. Киселев. – 2-е изд., испр. – М. : Эксмо, 2007. – 592 с.
4. Мазур В.С. *Трансформаційні шляхи подолання фінансової кризи підприємств ТНК /В.С. Мазур// Перший незалежний науковий вісник №9 - 10/ 2016.* – С. 128-133
5. Хаммер М. *Реинжиниринг корпорации. Манифест революции в бизнесе* / М. Хаммер, Дж. Чампи; пер. с англ. Ю. Е. Корнилович. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2006. – 287 с.
6. Виноградова О. В. *Реинжиниринг бизнес-процесів у сучасному менеджменті: монографія* / О. В. Виноградова. – Донецьк, 2005. – 195 с.